

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:		Vidéken postai széküld:	
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 frt	Egész évre . . . 14 frt	Egész évre . . . 14 frt
Fél évre . . . 6	Fél évre . . . 7	Fél évre . . . 7	Fél évre . . . 7
Negyed évre . . . 3	Negyed évre . . . 3.50	Negyed évre . . . 3.50	Negyed évre . . . 3.50
Egy hónap . . . 1	Egy hónap . . . 1.20	Egy hónap . . . 1.20	Egy hónap . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főt. 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzeket a kiadás körüli punnázok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 6 k. Belsőzajd külföld . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 k. Külföldi sor . . . 15

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények irányozandók. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

A bolgár kiállítás.

Arad, szeptember 1.

A filippopoliszi kiállítás került mostanában az aktualitás magaslatára; legalább a magyar politikai világ előtt alig lehetett hamarjában jelentőségtejtesebb esemény, mint a bolgáriak kiállításának most végbement megnyitása.

Ezen kiállításon akarja most igazolni a bolgár nép Európa előtt azt, hogy érdemes volt a szabadságra, melyet félezer év alatt szenvedett rabszolgaság utáni viszonyért; itt akarja megczáfolni saját példájával azt az axiómaként hangoztatott történelmi elvet, hogy hosszas rabszolgaság képtelenné teszi a népet a szabadság bírására; itt akarja a bizalmat saját jövője iránt felköltetni és megerősíteni barátainál, had vonjanak következtetést abból a haladásból, melyet másfél évtized óta tett arra a hivatottságra, mely a bolgároknak a művelt népek között a közös szabadság és béke védelmében osztályrészül jut.

Ez volt a bolgárok célja az ő költséges és nagy fáradsággal létesített vállalatuknál és ezt elérték annyival is inkább, mert hiszen eddig is tulong-tul eleget tettek arra, hogy Európa őket a Balkán népek legérettebb, legéletrevalóbb s a polgárság számára legkomolyabb számba jöhető törzsét kepezik.

De mint említők, ránk magyarokra nézve is különösebb fontossága van ama kiállításnak; ez az érdekltség kifejezést is nyert azzal, hogy épen a magyarok kiválóképen részt vettek a kiállításon, mi által annak érdekét és nemzetközi jelentőségét nagyban fokozták.

A magyar nép ezen rokonszenve és érdeklődéséről tanuskodik ő Felsege a

magyar király meleg hangu távirata is, melylyel Ferdinánd bolgár fejedelmet a kiállítás megnyitására alkalmából üdvözölte.

Ezen sürgöny, bár ő Felsegének, úgy mint a magyar nemzetnek a bolgárok ügye iránt ismert rokonszenvében természetesen magyarázatát találja, mégis általános feltűnést fog kelteni, s bizonyára a legkülönfélébb magyarázatokra okul szolgálni. Azon kegyteljes fogadtatás, melyben csak legutóbb is Bulgária szuzerén ura, a szultán, Sztambulow kormányelnököt részeltette, párhuzamban a magyar király üdvözlétével, nagy erkölcsi diadala a bolgároknak, s egyelőre kárpótolhatja őket a részben, hogy államiságuk új rendjét az iránta barátságos hatalmak egyelőre időszerűtlenné tartják formális elismerésükkel megpecsételni. A bolgárok azért biztosak lehetnek felőle, hogy nyílt erőszak ellen meg vannak védve, a titkos fondorlatokat pedig — miként a „Belcev pörben” megmutatták — ők maguk is kellően meg tudják torolni.

Midőn így a magyar kormány módját tudta ejteni annak, hogy a nemzet barátságát a bolgár nép iránt feltűnő alakban hivatalos uton is kifejezésre juttassa, nem csak az erkölcsi követelményeknek tett eleget, hanem Magyarország politikai és közgazdasági érdekeiben is céltudatos eljárást követett.

Magyarországnak az orosz hatalom terjeszkedése és a Balkán félsziget népei között járványszerűleg dühöngő destruktív forradalmi irányzat ellen legbiztosabb védőbástyája és támpontja a bolgár nép államalkotó konzervativizmusa és a fejlődésben levő magyar iparnak legtermé-

szetesebb piacza ismét azon Bolgárország, melynek kiállításán hazánk még felejthetetlen Baross-unk kezdeményezésére oly méltóan vett részt.

Adja Isten, hogy a szép kezdetnek sikeres folytatása is legyen, s a magyar nemzet a bolgárban oly őszinte és igaz barátot nyerjen, mint a milyen szívből kívánja a magyarság, hogy a bár idegen nyelvű, de vele törzsrokon bolgár nép felvirágozzék.

Belföld.

Aranyvásár.

Az osztrák-magyar bank aranyvételei eddig egyetlen egy napon sem szüneteltek. Habár a bankba áramló arany most valamivel kevesebb, mint a múlt héten, az eddigi összes aranyvételek több mint 10 millió forintot tesznek ki. Egyébiránt a legközelebbi napokra ismét nagyobb arany mennyiségeket várnak a bank pénztárába.

A miniszteriumokból.

Szapáry Gyula gróf miniszterelnök — mint értesülünk — tegnap reggel rövid időre Taksonyba utazott. Lukács Béla kereskedelmi miniszter néhány napra távozott a fővárosból. A jövő évi költségvetés végleges megállapítása tárgyában a tanácskozással nem kezdik meg szeptember 10-ike előtt.

Törs Kálmán. †

A magyar ujságírodalomnak halottja van. Törs Kálmán, egyik legnemesebben érző, s legtisztelteméltóbb modern buzgó munkása mint az „Aradi Közlöny” táviratban is tudatta, hosszú gyötördés után kiszövedett.

A kik őt immár hosszabb ujságírói pályának kezdete óta ismerték, mindenkor a legmelegebb rokonszenvel tekintettek a szelid, komoly ember ideális tiszta törekvéseire, pá-

TARCA.

— Szeptember 2. —

Nyulpecsenye.

— Schönthan Pál. —

A természet titkos működésének legtitkosabb jelenségei közé tartozik bizonyos költő vagy belső tulajdonságoknak öröklése, mely tulajdonságok gyakran nemzedékeket ugyanak át és a nagyatyától például egyenesen az unokára jutnak. Mindig tudni kellene azonban, mely elődünknek tartozunk ezzel vagy avval a tulajdonságokkal, ez esetben kényelmetlen „természeti ajándékokat” bizonyos kegyeletes megadással viselnünk el.

Uborka-orr bizonyára nem nemes dolog, de ha úgy szólván boldogult nagyatyánk hagyatéka, legalább elviselhető, egy bibiros az arcon is sokkal szelidebb színben tűnik fel, ha tekintetbe vesszük, hogy valami kedves nagynénénk is viselte. Nekem is volt egy ily örökségem. Mint nagyatyám ugyanis én is határozott ellenszenvet éreztem a nyulpecsenye iránt. Ez ellenszenv nem alapszik szeszélyen, mint ezt a szülők ily esetekben hinni szeretik hanem határozott undoron, melyet tán még az éhség kinjai sem győzhetnének le. Nagyatyám, ki erdész volt, mint gyermek, ifju és férfi sokat szenvedett ez ellenszenv folytán.

Gyakran beszélt el, hogy erdész-gyakornok korában egy nagy hajtóvadászat alkalmával ebédhez lett hivatva, hol szintén nyulpecsenyét tettek elébe. Kellemetlen helyzetéből kutyája mentette ki, a hú Nero ugyanis az asztal alá bujt s fejét kidugta a teríték alól, mire nagyatyám a pecsenyét darabonként átcsépeztte a tányérról a kutya szájába.

Ez egyszerű történetet sok apróbb részletekkel — melytől az olvasót megkíméltem — százszor is meg kellett hallgatnom. Nagyatyám ezen csinyt élte leglángszűbb tetteinek tartotta, elmondását szívesen csatolta bármely más beszélgetéshez, s ha csak félig-meddig lehetett, e szók képezték az átmenetet: „Ez is úgy lesz, mint én és Nero kutyám.” Mivel a legtöbbben tudni akarták, miből állott e tett, az egyszerű kis történet számtalan ismétléseken esett át.

Hát előre bocsátva, kevés szóval ez én nyulpecsenye-kalandomat is el akarom beszélni.

Valamely vidéki városban két nagynéném élt, hú nővérek, mindkettő özvegy, kik férjük halála óta csendes visszavonultságban, közös gyászuknak s Mari néni 12 éves fia felnevelésének éltek. A fiu neve Gyuricza volt. Bár minden lehető rossz tulajdonság egyesítve volt benne, mégsem tudta magát elhatározni a két nővér arra, hogy intézetbe küldje.

Kis korukban a gyermekek rendszeren más rossz fiuk gonosz tetteinek elbeszélése által szokták az erény, rend és jó magaviselet utjára vezetni, később aztán, ha okosabbak lesznek, ez eszközt megfordítják, s lehetőleg tökéletes emberek fányes példáját mutatják be nekik, kiknek magaviseletük példás, kik az összes erények megtestülésének tartatnak s kiknek szellemét felidézük, valahányszor az, kiknek példáját követni kellene, az erény felé vezető nehéz uton megbotlik. Majdnem minden házában felállítatnak ily bálványokat; nagynéném házában távollétében én viseltem e hivatalt. Valahányszor Gyuricza valami rosszat követett el, mindannyiszor megmagyarázták neki, mily távol áll ily tett az én szívtől, mint másképp viseltem volna én magam ily esetben sat. — Nagynéném hosszú éveken keresztül nem láttak, az emlékezet tudvalevőleg szépít, a szeretetreméltó tulajdonságok megmaradnak, a netaláni hiányok eltűnnek; s így Mari néni csakugyan eddig ismételve tisztelteméltó tulajdonságaimnak elmondását, míg maga is elhitte s míg az a terv fogalmazott meg benne, hogy engem, a 18 éves ifjút egy időre házába veszi azon czélból, hogy ily fányes példányképpel való naponkénti közlekedés által Gyuricza jobb utra térítessék.

Szülőim beleegyeztek, s én utnak indultam nagynéném felé. Természetesen, Gyuricza

lyájának sikere és sorsának fordulatára. Mint fiatal ember Tisza Kálmánt választotta politikai vezéréül s híven szolgálta tollával a bal-közép ügyet. De igazságszerető lelke már ekkor is csak párhüségét ismert, pártszenvédelyt azonban nem. Hódoló tisztelettel tekintett Deák Ferencz nagy alakjára s erős balközépi elveivel össze tudta egyeztetni a Deák-párti politikussal az akkori kormányparti sajtóval szemben a méltányosan bíráló ellenzéki hangot. Deák Ferencz halála után egyike azon íróknak, kik a haza bölcsének nagyságáról írott tanuságot tenni siettek. A fuzió alkalmával régi politikai barátaival még egy ideig egy táborban maradt majd azonban elvált tőlük s a közjogi ellenzékhez csatlakozott. Nem volt senki, aki, ha fájlalta is, ne méltányolta volna ezen lépését s aki kétségbe vonhatta volna, hogy mint minden elhatározását, ugy ezt is legjobb meggyőződése és legkomolyabb megfontolása sugallta. A szélsőbalon nem csupán mint publicista, hanem több ülészakon át mint országgyűlési képviselő is küzdött a függetlenségi elvekért, de mindig távol maradt minden cseltől, minden gonosz szélszélyes kéréstől s minden izetlen hercehurczától. Példás ember volt mint barát, — példás mint politikai ellenfél. Nem is a szabadelvű párt, hanem két ellenzéki párt ütötte el legutóbb mandátumától. Szépirodalmi működését is jó izlés jellemezte s ha zajos sikerei nem is voltak, e téren szintén hasznos férfinak bizonyult. Halálát őszintén gyászolja az egész magyar hirlapirodalom s különösen fájlalták régi barátai, akiktől politikai ítéletében eltért ugyan, de a akikhez szívében mindig hű és igaz maradt. „Multis ille bonis febilis occidit, nulli lebilior quam nobis.”

Török Kálmán 1843-ban Gömörmegye Rimaszécs községében született. Gimnáziumi tanulmányait a rimaszécsbati és késmárki iskolában fejezvé be, a budapesti egyetemre jött, hol a jog és államtudományi tanfolyam bevégezése után ügyvédi vizsgát tett. Az ügyvédi pályán azonban nem felelt meg hajlamainak, s az irodalmi pályának szentelte erejét. 1863. óta állandóan „Vasárnapi Ujság” munkatársai sorában található; cikkei nagyrészt neve alatt, részint Julius Brutus név alatt jelentek meg; irt költeményeket, kritikákat stb. — 1867-től kezdve a „Hon” szerkesztőségében dolgozott mindaddig, míg ez a közjogi ellenzék közlönye volt. 1869. óta a „Vasárnapi Ujság” szerkesztőségének belső tagja. 1875-ben Jókai Mórral és Szanával az „Életképek”-et szerkesztette, mely azonban rövid háromnegyedév múltán megszűnt. A függetlenségi párt programját vallván, 1878-ban a szentesi kerületben megválasztott s ezen or-

szággyűlésig állandóan ezt a kerületet képviselte. Mint politikai cikkíró működött az „Egyetértés”-nél és a „Pesti Hírlap”-nál, szépirodalmi közleményei azonban másutt is jelentek meg. 1878-ban Dériné naplóját rendezte sajtó alá. A boldogult a magyarországi hirlapírók nyugdíjintézetének egyik alelnöke volt.

A kolera közeledik.

— Szeptember 1.

Bécsből aug. 31-ről a következőket jelentik:

Az északnyugoti vasuton Németországból érkező utasokat Tetschenben orvosilag megvizsgálják; Znaimban pedig blanketteket töltenek ki velük, melyekbe nevüket, lakhelyüket beírni tartoznak. E blankettek alapján lajstromot állítanak össze, melyeket elküldenek Bécsbe, hol az érkezőket egy külön bizottság újabban megvizsgálja s öt napon át orvosi megfigyelés alatt tartja.

A kereskedelmi miniszterium utasította az állami telefon-hivatalokat, hogy a kolera-járvány hivatalos konstatálása után az összes beszélő készüléket minden egyes beszélgetés után fertőtlenítsék. A magán telefonintézetek valószínűleg ugyanígy fognak eljárni.

A Währingben tegnap kolera-tünetek közt meghalt munkás holttestének felboncolása kiderítette, hogy az elhunyt Bright féle vesebetegségben szenvedett.

A gyanus betegségek egyre szaporodnak, a nélkül, hogy eddig sikerült volna kolera nosztrast megállapítani. A belügyminiszterium intézkedett, hogy a Németországból és Oroszországból érkező utasokra szabott, intézkedéseket a Franciaországból érkező utasokra is alkalmazzák. Az Oroszországból érkező összes postaküldeményeket a határállomásokon fertőtleníti; ezt az intézkedést máról fogva az Észak-Németországból érkező küldeményekre is kiterjesztik.

Az ázsiai kolera már a poroszországi szász kerület számos városában is pusztít; ez okból az egész kerületben eltiltották a Sedan-ünnepet és minden egyéb mulatságot. Több vesztfáliai városban, így Osnabruckban, Paderbornban, Hildesheimban, Hamburgból érkezett emberekben az ázsiai kolera konstatáltak. Stettinben egy ottani lakos ázsiai kolera-ban betegedett meg.

A „Cittadino” jelenti, hogy Piemontban, francia határhoz közel két koleraesetet konstatáltak; az egyik kolera-beteg Havreből érkezett oda. A hamburgi „Napel” gőzöst, mely Palgermó-

ban ki akart kötni, a nép izgatott hangulata-ra való tekintettel nem bocsátották be a kikötőbe.

Biskupicze orosz-lengyelországi helység Lublin közelében, a lublini-kievi vasut mellett, négy szomszéd faluval együtt egy kolera-fészket képez, melyben a kolera iszonyúan pusztít. Biskupicze csak 70 kilométernyire van a gácsországi határból: a helységet a négy szomszéd faluval együtt kozák kordon zárta körül melyen senki se mehet át. A külvilággal való érintkezést egy küldöncz tartja fenn, mindannyiszor desinfiálni, valahányszor a kordont átlépi. A kordonon belül a kolera a lakosság tisztálansága következtében mind ijesztebb mérveket ölt, de a kormány a helység teljes elszigetelése által lokalizálni akarja a járványt, Lublinban még nem fordult elő gyanus betegség eset. Az összes szomszéd állomásokon a lakosság számára nagy üstökben teát és vizet forralnak; forraltatlam víz ivása szigorúan tilos.

Hamburgban augusztus 30-án éjfél-től éjfél-ig terjedő időben 108 kolera beteget és 268 halottat, tehát 776 személyt szállítottak. A megelőző napon csak 650 volt a szállítottak száma. A járvány mind inkább a külvárosokban és a környékén terjeszkedik. A porosz hadügyminiszterium utasította az altonai helyorségi kórházat, hogy 500 ágyat szállítson a hamburgi kórházak részére. Az előjárásági hivatalok naponként esti 10 óráig és vasárnap is nyitva vannak. A gyakorló barakban 400 hulla fekszik eltemetetlenül. Az elhunytak azonosságának megállapítása gyakran igen nagy nehézséggel jár, mivel egész családok is elpusztultak. Számos szatócs, pék és kosárfonó üzletet a rendőrség bezárattott, mivel az alkalmazottak között kolera-betegedések fordultak elő.

— A kolera főfészkeről. —

Hamburgból érdekes levelet irt egy orvos. Az augusztus 29-én kelt levélben a következőket jelenti:

A régi kozkórházban voltam. Ósdi, piszkos épület. Az összes krónikus betegeket különböző iskolákba és tornacsarnokokba vitték; a súlyos betegeket a kórház egyik szárnyában helyezték el. A többi szárnyakat teljesen elfoglalják a kolerasok.

A kórház szennyes, egészen gondozatlanoknak látszó folyosói, melyek a betegszobába vezetnek, nagyon deprimáló benyomást gyakorolnak. Itt fekszenek a betegek ruhái, melyeket desinfiálni kell és sok holttest itt is hever. Mily hatással van ez a látvány a betegekre, elgondolható; a betegszobák ajtai nyitva állanak és a pácienseknek

nagyon vágyott ellenlábását megismerni. Két női szeliditójének irántam táplált előszeretete bizonyos féltékenységet okozott lelkében, mely együt a jó magaviselet veleszületett megvetésével, dicsőségem kisebbitésére törekvő előítéletet idézett elé szívében.

— Ez az? — gondola magában a kis gazember, midőn a vasutról megérkeztem, s a szobába érve, egyenesen némém felém nyujtott kezei elé siettem, hogy megcsókoljam azokat. A benyomás, melyet a két hölgyre tettem úgy látszik, csak megerősítette rólam való előnyös véleményüket, mert mindkettő jelentőségteljesen tekintett Gyuriczára, mintha azt mondták volna; „Látod mily udvarias, rendes ember?”

Gyuricza némán kezet szorított velem. Szemeiből leolvashattam gondolatait: „Ez nem az én fajtámból való. A szobában kellett maradnia míg nagynémim szülőim hogyléte felől tudakozódtak. Mindenre oly kimerítő és értelmes választ adtam, milyent megkivántak. Gyuricza némán ült mellettem, lopva felém tekintett és hallgatott a beszédre. A némik minden alkalmat felhasználtak megjegyzéseikre, mint pl.

— Látod, Gyuricza, ő rendesen végezte az iskolát, míg te kétszer is megbuktál.

— Hallod Gyuricza, neki nincs priváttanítója, ki segítsen neki!

— Végy példát Gyuricza, ő naponként három órán át dolgozik.

Igy ment tovább. Gyuricza látszólag nyugodtan vette magára mindezen szemrehányásokat; egyáltalában még nem nyitotta fel száját. A két nő a legnehezebb vádakát intézte hozzá, ő elviselte. Valószínűleg az én jelenlétem tartotta vissza a felháborodástól.

Végre meg lett szakítva beszédünk, — asztalhoz ültünk. A két hölgy azután is nagy kintüntetéssel bánt velem, úgy tetszett, hogy ez által akarták Gyuriczának bebizonyítani, mily fényesen jutalmaztatik a világban az illedelmesség. A folytonos mellőzésnek sértenie kellett őt, azt hiszem más nem türte volna el, de ő gyáva volt, s minden megszégyenítést elviselt. Csak egyszer árulta el érzelmeit, midőn Marinéni, nővérehez fordulva így szólt: Minden jót remélek fiatal vendégünk befolyásától, ki minden tekintetben felül áll Gyuriczán, testierő tekintetében is.

E szavaknál Gyuricza oly hevesen szurta villáját egy darab halba, mely előtte feküdt, hogy sikitva kicsuszott. A két nő egyszerre felkiáltott:

— Gyuricza, nézd csak hogyan eszik unoketestvéred! Ügyelj hát!

Gyuricza némán maradt. Gondolataiban átkozhatott engem. Ha fogpiszkáló után akart nyulni, megtiltották, mert én nem használok,

ha nem akart burgonyát enni, az én előszeretettel ez étel iránt tartották szemé elé. Észrevettem, hogy Gyuricza megvető tekintetet vetett tányéromra, még az övét undorodva el-lökte magától. Ez alkalommal úgy tette le a villát, hogy nagynémjének egy véletlen mozdulatnál okvetlenül meg kellett szurnia magát, — az álnok fiu, forrt benne az epe, de egy szót sem szólt.

A hal után — nyulpecsenye jött. Igen fájdalom: nyulpecsenye.

— De végy még, mit jelent ez..!

— Hisz nagyon is szerény vagy!

— Ugy még egy kis darabot...!

S ezzel ott feküdt tányéromon két nagy szelet nyulpecsenye, melyből én még egy falatot sem birtam lenyelni. Megszégyenítsem most magamat és a nőket avval a kijelentéssel: Vége van a mintaszerű magaviseletének, nem tudok ételetekből enni? Gyuricza diadalmaszkodott volna.

Határtalan zavaromban jobbra-balra tekintettem, mintha Isten tudja honnan vártam volna segítséget és észrevettem, hogy széke mögött, kandalló és zongora között, csinos fehér öleb ül, tisztességesen és csendesen, mint minden a házban, — Gyuricza kivételével. Ugy látszik arra volt megtanítva, hogy ne alkalmatlankodjék az asztalnál ülőknek köldüsaival, természetes eszmeösszeköttetés útján

látniok kell, a mint a holttestek száma szaporodik. Egyes szobákba csak úgy lehet bejutni, ha átbötlünk a ruhákon és holttesteken.

A ruhák persze még nincsenek deszinficiálva. Egyes holttestek 5-6 óráig fekszenek ott; kérdésekre, hogy miért nem viszik el őket, azt mondták, hogy a holttestszállítók megtesznek minden lehetőt, de míg az egyik folyosóval végézenek, a másik ismét megtelik halottakkal.

Kérdésekre, hány beteg van a kórházban, lehetetlen volt felvilágosító választ kapnom. Azt mondták, senki sem tudja, mert mindig új és új beteg érkezik; sokat holtan hoznak, mások alig hogy behozzák őket, meghalnak. A szabad ágyakról nincs teljes kimutatás. A betegek nációnálját fel sem veszik és megtörténik, hogy oly beteget, a ki nem is kolera, a kolera szobába visznek, hol aztán elpusztul. Magam is láttam a koleraszobában oly betegeket, kiknek nyoma sem látszott kolerának, és kik csak a nagy hőség, vagy szivbaj miatt rogytak össze.

Ebben a kórházban sokkal többen halnak meg, mint az újban. A szobák zsufolásig telnek meg; harmincz betegnek való helyén hatvanan fekszenek.

Az ápolók vallomása szerint az első kolerasok nem voltak hamburgiak, hanem lengyeleknek vagy oroszoknak látszó férfiak és nők, kik gyakran egy-két óra múlva meghaltak. Megközelítő számítás szerint Hamburgban naponként legalább nyolczszáz kolera beteg edes és négyszáz halálos ástörténik. Mennyien halnak meg a házakban, azt nem lehet tudni, mert a hatóság nem is törődik vele, ha koleraesetet jelentenek be és csak akkor lép közbe, ha az illetőt kórházba akarják szállítani.

A régi kórház parkjának egyik részében épen két barakot építenek, mintegy 60 m. hosszú és 6 m. széles. Vannak állandó barakok is; nagyon primitívek. Az eppendorfi kórház barakjai czélszerűen vannak berendezve; jó rendezve; jó vaságyakkal, bádorgból készült éjjeli szerkrényekkel látják el; de itt is egyes betegek a puszta matrácson fekszenek, melyen nincs lepedő és melyet már más betegek beszenynyeztek.

A régi kórház halottas udvara rettenetes látványt nyújt. Lehetlen ezt leírni. Az orvosok és ápolók emberfeletti munkát végeznek. Éjjel-nappal dolgoznak, az orvosi fáradozás nem is számíthat sikerre; 40-60 betegre jut egy orvos és két ápoló. A hatóság nem deszinficiálja a lakosságot, hol kolera betegedés történt. A lakókra bizza a fertőtlenítést. Csak az ingóságokat deszinficiálják rögtönzött készületekkel. Nagyon praktikusoknak bizonyult a muta fuogoszhoz hasonló apró fecskendők, melyek karbolvizzel vannak töltve.

A városban a hangulat egyre nyomottabb

rögtön eszenbe jutott nagyatyám híres csinye. Elhatároztam, hogy ép úgy járok el, se czélszélből először felvágtam pecsenyémet, hogy alkalmas pillanatokban oda dobjam a kutyának.

Kitünően sikerült tervem, nénéim ugyanis egyesült erővel megint Gyuriczát szidták, miáltal alkalmam volt észrevétlenül egyik falatot a másik után a szögletbe csempészni, melyben mentöm ült. Ily módon szerencsésen üres lett a végzetes rányér. Oh, jó nagyatyá, soha sem vártam volna, hogy lángeszű csinyed engem is meg egyszerre segíteni hasonló kényes helyzetből!

Ekkor Gyuricza hirtelen felugrik, szája végre kinyílt, hogy tulhangos „hahahaha“-t ejtsen ki, örömeben tánczolt, s kezével azon szögletre mutat melyben a kutya ült.

Az öleb fehér szőren mindenütt a pecsenyemártás foltjai látszottak, a nyulpecsenye darabok szerte-széjjel feküdtek a szőnyegen, s fájdalom, a kék selyem-párnán is, melyen az az állat ült, mely megvetette nyulpecsenyémet.

A kutya ki volt tömve.

Gyuricza folytonosan kaczagott és tánczolt, a káröröm szemeit könyekkel töltötte meg. En lesütöttem szemeimet a földre, s vártam, hogy sülyedjek el szégyenemben.

Nagynénéim sajnálták hibámat. Gyuricza diadalmaskodott, és másnap elutaztam.

Fod.: G.

lesz. A bérkocsi-forgalom esekély; annál több halottas kocsi meg karbolt és forrásvizet-szállító kocsit láthatni. A gyógyosztályokban ingyen osztogatnak fertőtlenítő szereket. A munkásokat a hatóság étellel és itallal látja el. Az időjárás meglehetősen hűvös; az ég felhős; többször esik.

Ha a most megszavazott 500.000 márkának csak felét is két héttel előbb szánta volna a város a veszedelem kiküldésére igen sok embert meg lehetett volna menteni.

Külföld.

A szerb kormány programja.

A liberális kormány programja legközelebb közzé fog tétetni és abban a kormány kijelenti hogy Szerbia az összes hatalmakkal föntartja a legjobb viszonyt és különösen ápolni fogja a jó viszonyt a szomszéd monarchiával. A belkormányzat minden terén átható reformok vannak tervben Stojanovic pénzügyminiszter kezdeményezésére a pénzügyi helyzet leplezetlenül fog feltárulni és a szkupstina elé alaposan, trett megfontolás után kidolgozott budget fog terjesztetni.

A só- és dohány monopoliom megszüntetetik és a kötelezettségeknek az állam annuitások által fog megfelelni.

Boskovics János kultuszminiszter „Sándor király egyetem” alapítását, a közép és népiskolák alapos reformját és a magániparoktatás szervezését javasolja.

Giers utazása.

A külföldi lapoknak Giers orosz külügyminiszter aix-les-bainsi utjához fűzött hírei alkalmából a „Novoje Vremja” megjegyzi, hogy Ribot miniszter kétségkívül meglátogatja udvariasságból Gierst. De a tegnapi közölt hivatalos kommuniké szerint a külügyi hivatal vezetésével Siskin titkos tanácsos van megbizva. Oroszország nemzetközi viszonyainak súlypontja tehát, csak úgy, mint eddig, Péterváron marad.

Időjárás.

Légnomás: reg el 7 órakor 762.0 mm., délután 9 órakor 761.5 m. Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 22.8, délután 2 órakor C° + 30.8. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 4, délután 2 órakor DN. 4. Felhőzet: reggel derült, délután derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0.

Időjósítás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

Szeptember 2.

Változó felhőzet.
Szárász.
Meleg.

Az

„ARADI KÖZLÖNY”

előfizetési árai:

Helyben	Vidéken
Házhoz hordva:	szétküldve:
Egész évre 12 frt — kr.	Egész évre 14 frt — kr.
Fél évre 6 frt — kr.	Fél évre 7 frt — kr.
Negyed évre 3 frt — kr.	Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.	Egy óra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr, vidéken 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetései és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY” kiadóhivatalának küldendők, ugyezinté ide utalandó minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy héti ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság”.

H I R E K.

Szeptember 2. Péntek. Róm. kath. naptár: Jusztusz. — Protestáns naptár: Jusztusz. — Görög-keleti naptár (augusztus 21.): Tádé. — A nap két 5 óra 21 pereskor, nyugszik 6 óra 37 pereskor.

Külföldi Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3-4-ig és pénteken 11-12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Szeptember 3-5. A Rakodczay-társulat drámai előadásai az aradi színházban.

Szeptember 5. Árlejtés a szegényekháza felépítésére a városnál.

Szeptember 9. Az aradi közjegyzői kamara ülése.

Szeptember 13. Esküdtazéki tárgyalás Reck Sándor ellen.

Szeptember 15. Az aradi első takarékpénztár rendkívüli közgyűlése délután 4 órakor.

Szeptember 21. Az Aradvidéki Tanító-Egylet évi nagygyűlése.

Szeptember 25. Deseffy megyés püspök Aradon bérml.

Szeptember 26. Katonai lóvásár Aradon.

Szeptember 27. Barabás-Baráth sajtópör tárgyalása.

— Személyi hírek. Deseffy Sándor csanádi megyés püspök titkárja kíséretében Klopdiáról visszatért székelyre. — Kállay Zoltán dr. Hevesmegye főispánja, szárazéri miniszteri biztos, a Szárazér megtekintése végett leérkezett.

— A hivatalos lapból. A király Zechmeister Antal pozsonyi borkereskedőnek és pezsgőgyárosnak, kőhasznu működése elismerésül, a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— Lukács Béla Aradon. A közlekedésügy új minisztere legközelebb Arad vendége lesz. Arad legifjabb és mondhatjuk messze vidéken páratlan ipartelepét, a waggon- és gépgyárat fogja megtekinteni a látogatásával egyuttal a gyár ünnepélyes megnyitása, mely a boldogult Baross betegsége és elhalálása folytán többszörös elődázást szenvedett — is meg fog történni. A miniszter a gyár megalakítása óta élénk figyelemmel viseltetik az aradi waggongyártás ügye iránt tekintettel arra, hogy az állami vasutaknak a közel jövőben nagy mennyiségű új waggon-rendelést kell tenni, a miniszter személyesen óhajtja megtekinteni a gyár üzemét és nyers, használat előtti produktumait.

A miniszter méltó fogadására, a gyár igazgatósága, Tisza István elnök-igazgató jelenlétében, legközelebb ülést tart. Egyelőre az már bizonyos, hogy a látogatás október hó első felében lesz, a miniszterrel a parlament főleg azon tagjai fognak eljönni, kik a gyári- és kézműipar iránt érdeklődnek. Első eset lesz, midőn közvetlenül a gyár vágányain egész a gyár területére, az igazgatósági épületig fogja szállíttatni illusztris vendégeit a gyár.

A részletek még nincsenek eldöntve, az azonban bizonyos, hogy a gyár igazgatósága meg fogja hívni Arad város törvényhatóságát, hogy alkalmuk legyen meggyőződni, mily varázslatos nagy változás esett azon a telken, melyet Arad városa egy új ipartelep gyors fellendülésére oly nagy lelkülettel felajánlott.

— Vicinális vasutak. A Mezőhegyes-Szarvas és Aranyos-Maróth-Nagy-Surány közt építendő vasutak engedélyére nézve a tárgyalásokat a kereskedelmi minisztériumban befejezték és a feltételeket a miniszter helyben hagyta. A kaucziót mindkét vonalra nézve az engedményesek a központi állampénztárban már elhelyezték: Ezek után a vasutak mielőbbi felépítésének semmi se áll útjában.

— A virilisták névjegyzéke. Tegnap délután kezdtek és ma délelőtt folytatják Arad város legtöbb adót fizető polgárainak összeírását. A bizottságban Varjass József elnöke alatt Institoris Kálmán főjegyző, Szontág Gyula és Avarffy Ferenoz dr. működnek.

— A közegészségügyi bizottság ülése. Arad város közegészségi bizottsága tegnap délután 5 órakor Pollák Gyula d. tb. főorvos elnöke alatt ülést tartott, melyen a mult ülése jegyzőkönyve hitelesítettven Posgay Lajos dr. felolvasta jelentését a difteritisz járvány csökkenéséről. A jelentés szerint julius végén kezelés alatt maradt 8 beteg, augusztusban bejelentetett 42, összesen 50 beteg. Felgyógyult 27, meghalt 9, további kezelés alatt maradt 15. A betegülési esetekből esik a belvárosra 12, Pernyárára 6, Sarkadra 6, Ujtelepre 3 és Gájra 15 eset. A járvány júliussal szemben 22 esettel csökkent. A jelentés tudomásul vétetvén a tiszti főorvos beszámol a kolera elleni védeke-

z és érdekében eddig tett intézkedésekről. Jelentéséből kitűnőleg a kinyomatott ház- és életrendi szabályok kiosztás alatt állnak. Az utcák folyókáji fertőtlenítetnek. A fertőző betegek, hullák körüli fertőtlenítő eljárást szabályzat alakjában végrehajtás végett kiadta az egészségügyi és kerületi biztosoknak. A barakkházban 19, a városmajorban 8 teljesen felszerelt ágy áll rendelkezésre. Gondoskodva van szolga, ápoló, főző és beteghordó személyzetről is. Rendelkezésre áll 7 hordágy és egy betegszállító fedett kocsis. A kutyaszagátok még egyre folynak és élvezhetők ki fognak jejtetni. A vasuton érkező idegenek bejelentésére nemcsak a vendéglősök, hanem a házigazdák is köteleztetnek. Kiszállások a házigazdák nem elég körültekintéssel végzik ezért az ellenőrzés szigorítottatni fog. A tanácshoz átirat fog intézetni egy desinfektor gőzgép beszerzése tárgyában. Leitenr Ernő dr indítványára a tanács egy barakk megvétele tárgyában is meg fog kerestetni. A főkapitány megkeresetik, hogy a nem vendéglőbe szállított idegenek bejelentésére büntetés terhe alatt hirdetményileg szólítsa fel a polgárságot. Ezen rendelkezéseket a tisztis orvosai hivatal és a főkapitány — közgei által is — a legnagyobb erőlyel foganatosítja illetve őrzi ellen. A járvány elkerülésére s fellépésének megakadályozására ilyen minden előintézkedés meg van téve s ha a polgárság ugy eleget tesz a köteleességének, mint az egészségügyi bizottság és a főkapitány, az esetben nincs mit tartani a veszélytől.

— A pécskai plébániáért folyamodók száma ismét szaporodott. Mint jó forrásból értesülünk, kérvényüket a már közlötöken kívül benyújtották még: Kristovcsák hidegkuti esperes-plébános és Szűts temesvári theológiai tanár. A pécskai közönség tulnyomó többsége Szathmáry Géza jelenlegi püspököt plébános kinevezését óhajtja, ami valószínűleg meg fog történni. Kivüle számbevehető pályázó még Ivánkovits János apátplébános.

— Az arad-mezőhegyesi élővíz-csatorna építés immár befejeztetett; ezen vízműnek hatósági felülvizsgálatát rendelte el, Szathmáry Gyula Aradmegye alispánja, s mint a vizimű felett a rendőri felügyeletet gyakorolni hivatott első fokú vizrendőri hatóságot, több érdekelt szakközvegeken kívül a battonyai és nagylaki járási főszolgabírákat is részvételre meghívta. A felülvizsgálat f. évi szeptember 19., 20. és 21-ik napjain fog megejtetni. Első nap felülvizsgálva lesz a csatorna felső része, a Marosból való kiindulásból, a radvarjasi határuktig: összejövétel d. e. 9 órakor Aradon a vármegye alispáni hivatalánál. Második napon a csatorna azon része, mely az arad-varjasi határuktól hídól egészen Mezőhegyesig terjed; összejövétel a csatornán lévő arad-varjasi határuktól hídánál d. e. 9 órakor (battonyai főszolgabíró jelenlétével). Harmadik napon a csatorna alsó része, Mezőhegyestől egészen a Marosba való betorkolásáig; összejövétel Mezőhegyesen a központi szállodában d. e. 8 órakor (battonyai és nagylaki főszolgabírók jelenléte mellett).

— A Maros néhány nap óta áradásban van, a mely körülmény szinte iriggyé tesz bennünket a folyó felső folyásánál lakókra, a hoi bizonyosan jó esők voltak.

— A kolera-betegek ápolása. A belügyminiszter rendeletben értesítette Aradmegye és város törvényhatóságát, hogy ha a vasuton és hajón utazók közt esetleg kolera-megbetegedés fordulna elő, az illető beteget a legközelebbi állomáson, ahol orvos van, szállítsák ki és vegyék ápolás alá. Ennélfogva felszólítja a törvényhatóságát, hogy sürgősen terjessze fel hozzá a területén lévő azon vasuti állomások jegyzékét, ahol orvos van és ahol a betegek ápolása akadálytalanul megtörténhetik.

— Pokoli hőség. Ma már itt van a „ber“ hónap, a mi hétköznapi nyelven annyit tenne, hogy sebes léptekkel közeledik az ősz, hűvösödnek az éjszakák, sárgulnak a falevelek. Semmi jele azonban, hogy mennék kifele a nyárból, mert a pokoli hőség egyre tart s a központi időjelző kérelhetlen flegmával tudatja, hogy változás nem várható. Keressük az árnyéket, a helyeket, haly Gambrinusz hideg nedvét mérük, vagy fagyaltot és limonédét árulnak. A „neptum“ reggeltől estig tele van lubiczkoló lényekkel; de a Maros locsogó hulláma se hűt; addig esik jól míg benne vagyunk, mihelyt ki jövünk — ismét testünkhöz ragad a rajtunk levő ruha s izzadunk, mint aszalóba rakot gyümölcs. Irigykedve gondolunk azon boldog halandókra, kik klimatikus gyógyhelyek enyhétadó fenyvesei alatt nem is tudják elképezni, milyen tikkasztó, afrikai hőségben élünk mi itthonmaradottak.

— Jakabffy Imre krassó-szörénymegyei főispánról azt a hirt közölte tegnap a „Südung. Reform“, hogy legközelebb lemond állásáról. Lugosról távirják lapunknak, hogy e hirt minden alapot nékülöz.

— A vágóhid s a husszállító kocsik. Az Arad város gazdasági széke által kiküldött bizottság ülésezett tegnap délután 4 órakor Sárlo Domokos elnökle alatt annak a kérdésnek a megállapítása tárgyában, vajjon szükséges-e, hogy a város az új vágóhidhoz husszállító kocsikat alkalmazzon s ha igen milyenek legyenek azok és mily ellenszolgáltatást nyujtsanak a kocsik szolgáltatásáért. A bizottság a kérdést egyelőre függőben tarja, mert nem tudható milyen lesz a forgalom. A kérdést a gyakorlatban szerzendő tapasztalatok alapján fogják annak idején megoldani.

— Az aradvárosi alsófoku kereskedelmi iskolában e hó 4-én délután 2—5 óráig lesznek a beiratások.

— Egy rovarcsepés következményei. Az Aradon köztisztelőben álló Neudek 33. gyalogezredbeli őrnagyot több héttel ezelőtt megcsipte egy rovar, minek következtében az őrnagyot operálták. Hosszabb orvosi gyógykezelés után Neudek őrnagy annyira jobban érezte magát, hogy elhagyhatta a kórházat és átvehette zászlóaljának vezényletét. Tegnapelőtt azonban ismét mutatkoztak ama végzetes rovarcsepés következményei. Az orvosok nagymérvű szemgyuladást konstataáltak és Neudek őrnagy kénytelen volt ismét szabadságra menni. Ezuttal Bécsbe utazott fel, hogy az ottani szemészeti klinikán gyógykezeltesse magát.

— Jótékony adományok. Az aradvárosi árvaház alapra a következő adományok folytak be: Veli Ferencz 2 frt. Sztoján Mária 1 frt. mely összegeket e helyütt is nyugtatja a polgármesteri hivatal.

— A deliblati homokterület felosztása. Fejér államtitkár a minap Temesvárra érkezett s mint a „Südung. Reform“ írja, a deliblati homokterület fekvő községek képviselőivel konferált e terület felosztása tárgyában. Októberben egy bizottság be fogja járni a deliblati vidéket, hogy megállapítsa, mely részek volnának felosztandók.

— Tűzoltók felesketése. A városhoz ujonnan kinevezett tűzoltó kürtös és fizetéses tűzoltók, kiknek névsora lapunkban már közölve volt, tegnap délután tették le Sárlo Domokos főkapitány kezeibe a hivatalos esküt.

— A szentes-vásárhelyi vasut építési szerződését augusztus hó 26-án délben irták alá: az építő bizottság kiküldöttéi és Grefer Miklós és társa vállalkozók. A szerződés már be is mutatattott a kereskedelmi miniszteriumhoz és a vállalkozó műszaki közgei ma hozzá fognak a részletes tervek kidolgozásához, valamint a vonal profilozásához. A vasutat a jövő évi május hó végén köteles a vállalkozó a forgalomnak átadni.

— Medve a kukoricza közt. Földeáki levelezőnk írja: Oláh atyfiak jártak Földeákon medvét táncoltatni, megesett azonban, hogy a medve elszabadult láncairól s hiába édesgették, csak nem bírták elfogni. Most is ott csatangol a földeáki kukoriczák közt, s vigan éli világát. Szüreteli a kukoriczát időnek előtte. Persze van

rémület az egész határban. Az oláhok megunták a keresését s ott hagyták a maczkót. A község mint halljuk, hivatalos vadászatot akar kérni az alispántól.

— Hangversenyek a megyében. Dánkó a legzsensialisabb magyar cigány és népdal-szerző ezuttal társak nélkül egy szál vonóval fogja elhuzni Aradmegyében a legszebb töröl metszett eredeti magyar nótákat. Dánkó Pista ma reggel indul Aradról Világosra, a honnan Kisjenőre és Pankotára megy.

— Telepítések a délvidékre A földmivélelőügyi miniszter Krassó-Szörénymegyében N. Facset, Bazest, Rikitta, Bozsúr, Monostor és Zsupa községek határában, 5500 katastr. holdon 200 jó magaviseletű munkaképes családot, leginkább Békésmegyéből óhajttelapítani Minden család 800 □ öl házhelyen kívül 20 kat. hold földet kap, mit 20 éven át 52 frtos félévi részletekben tartozik fizetni. A kitelepülni szándékozók szept. 15-ig tartoznak jelentkezni, s a szerződés aláírása előtt 100 frtot a miniszter által kijelölt adóhivatalba befizetni. Egymagáról Csbáról kétszázal több család jelentkezett és Such Pál vezetése alatt egy nagyobb szemlebizottság utazott a napokban a földbirtok meg szemlélésére.

— Tűzek napja. Tegnap az aradi csendőrpáncsnokságnál tizenkét a megyében kiűtött tűzről küldtek be hivatalos jelentéseket. Ez évben a szakasz területén 136 tüzeset történt. A hivatalosan megállapított kár száznyolcvan kettő ezer forint.

— Vásárok figyelmébe. Dettán a legközelebbi országos vásár szeptember hó 10-én és 11-én lesz.

— Eltűnt gyűrűk. Tegnap K. J.-né aradi urnő a Grünberger-féle tükörfürdőben feledte a jegy- és 2 drb 130 frt értékű gyémánt gyűrűjét. Mire visszament értük, hült helyüket találta meg. A rendőség nyomoz.

— A szalacsi javasasszony. Irtnak már erről az asszonyról. Megirtuk róla, hogy közvitető hivatalt csinált Magyarország és a menyország között s a földön élőknek, kivált az arad- és biharmegyeieknek, hiven referált minden eseményről, a mely a mennyek országában történik. A lapokban megfordult közlemények arra indították a hatóságot, hogy orvost küldött a javasasszonyhoz. Az orvos megvizsgálta a javasasszonyt s konstataalta hogy örült, vagyis az ő szavai szerint „Valóság alapu buskomorságban szenved; a mely utóbb a vallásos téboly egy nemébe ment át“. Az orvos jelentéséből kivesszük a következő adatokat: A jósnő neve Erdélyi Mária. 1848-ban született T. Polgáron. Iskolába keveset járt: írni most sem tud; olvasni nehezen. 18 éves korában férjhez ment s tizenkét évig élt férjével. Később Margittára költözött, hol a férje meghalt s őt azután egy Tóth János nevű ember vette nőül, de tizenkét hét múlva el is hagyta. Az asszony akkor visszaköltözött Polgárra. Ekkor már nem bírt szabadni attól a gondolattól, hogy szentségtörést követett el, a miért másodsor férjhez ment. Sokat sirt. Az embereket kerülte. A templomokba járt és arczal a földre borulva imádkozott. E közben folyton víziói voltak. Megjelent előtte az Isten, a szűz Mária, a szentek és a király. Mindig csak lelkeket látott és azokkal társalgott. Ha valaki belépett hozzá, ő másik embert is látott a belépő mellett. Már Polgáron elmondta a vízióit a parasztnak s így természetesen hamar szert tett a nagy hirre. Ebben az évben kibékült vele Mária-Pöcsön, az ura lelke és Szalacsra ment vele lakni. Itt voltak olyan napok, hogy 50—60 ember fordult meg nála. Ő mindenkinek azt mondta, hogy nem elég vallásos, nem böjtöl és nem mondat misét. Minden vallást tiszteletben tartott. Egy zsidónak azt vetette a szemére, hogy szalonnát és kolbászt eszik és szombaton pénzt fogad el. Persze most már vége szakadt a dicsőségnek és a szalacsi javasasszony — a hívői nélkül — a bolondok házában osztogatja a mennyei híreket.

— Simaynál. Iczig: Te Kóbi, mit keresel itt a gőzfürdőben?

Kóbi: Furesa, fürödni akarok.

Iczig: Mért akarsz te fürödni?

Kóbi: Mert hónapután lesz a lakodalmam.

Iczig: Te könnyelmű! Hátha addig össze megy a párthie?

— Felekezeti türelmetlenség. Egy közeli faluban lakó asszony folyamodott, hogy kis

leányát vegyék fel a nagyváradi zárda-szüzek intézetébe. A kérelmet azonban elutasították, még pedig azzal az indoklással, hogy az olyan kath. anya, aki a kath. iskolák mellőzésével zsidó iskolába tétet gyermekével vizsgálatot, nem számíthat kérese teljesítésére. — És ez a 19. század utolsó tizedében történt.

— **Pályázatok.** A budapesti törvényszéknél aljegyzői áll. szept. 13. A vaáli jbiróságnál aljárásbírói áll. 2 hét alatt. A marosvásárhelyi ügyészségnél alügyészi áll. 2 hét alatt. A travnikai kereskedelmi iskolánál egy a mennyiség-tanítványok tanításával egybekötött tanítói áll. szept. 15. A csornai jbiróságnál aljárásbírói áll. 2 hét alatt. A sárbogárdi jbiróságnál aljárásbírói áll. 2 hét alatt. A szécsényi jbiróságnál aljegyzői áll. 2 hét alatt. A kecskeméti törvényszéknél bírói áll. 2 hét alatt. A székesfehérvári tiszéknél III. oszt. telekkönyvvezetői áll. 14 nap alatt. A nyirbátori jbiróságnál aljárásbírói áll. 2 hét alatt. A perliki jbiróságnál végrehajtói áll. 14 nap alatt. Bosznia és Hercegovina területén több segédtanítói állás szeptember 15.

Gyászrovat.

Halyázás. Részvétellel vettünk a következő gyászjelentést mely több aradi családot ért csapást tudat: Nagyszigeti Szigethy Zsigmond dr. a saját egy gyermekei: Szigethy Matild és Margit, Malcsiner Sándor és Emil; — unokája Malcsiner Emil; testvérei: nagyszigeti Szigethy Béla kir. tanácsos és neje szül. Madarassy Clotild, özv. Mohay Lőrincsné szül. nagyszigeti Szigethy Lilla — sógora: Nemesi Ferencz és neje szül. Binyocsi Balázsovits Lilla, ennek gyermekei Emil és Hermin egy számos rokon, ismerős és jó barát nevében is fájdalomtelt szívvel tudatja a felejthetetlen hitvestárs, szerető gondos jó anya, nagyanya, testvér és sógornő nagy Szigethy Zsigmondné szül. Binyocsi Balázsovits Irénnek folyó évi augusztus hó 31-én d. e. 11 órakor életének 52-ik és boldog házasságának 23-ik évében történt gyászos elhunytát, A drága halott földi maradványai folyó évi szeptember hó 2-án délelőtt 10 órakor fognak a helybeli temetőben román. cath. szertartás szerint örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő gyászmise áldozat szeptember hó 3-án délelőtt 10 órakor fog a kondorosi román. cath. szentegyházban az egek Urának bemutatni Kondoroson. 1892. augusztus hó 31-én. Aldás és béke lengjen a drága halott porai felett,

Színház.

— **Rakodczay Aradon.** Rakodczay Pál, a kiváló jellemszínész és első rendű társulatának három előadása iránt kiváló érdeklődést mutat a közönség. Az érdeklődésből remélhető, hogy a most szezon daczára is nagy és intelligens közönség nézi meg a nem mindennapi készültséggel bemutatandó Sakespeare-darabokat. Holnap, szombaton a Veleneczei Kalmár kerül színre; értesülésünk szerint a főbb szerepek ekként vannak kiosztva:

Portia	Laczkó Araka
Jessika	Ábray Irén.
Nerissa	Zádor Rózsa.
Shylock	Rakodczay.
Aragonia hercege	Fehérváry Ottó.
Gratiano	Gyarmathy G.
Antonio	Győző Lajos.
Marokkó szultánja	Timár Béla
Lancelot	Pesti Kálmán.

— **Szintársulatunk** bemutatta Váradon a Parasztbecsületet. Somló német az ottani lapok nagyon dicsérik, a kart azonban lerántják. — **Vedress jutalomjátéka** tegnapi volt az „Örültek háza Dijonban” című darabban. Az extentrikus darabban a jutalmazott Ebergard ügyvéd szerepét játszotta, mely Egressy Gábornak volt jó szerepe. — **Kövési Albert „Diurnisták” életképét** e társulat még Nagy-Váradon bemutatja. Előadják legközelebb új szereposztással a „Mikádót” is. Később továbbá a társulat a Valeni nászra és az agglégényekre. A színházat most élénkebben látogatják, mint a szezon elején.

Törvényszék.

— **Régi bűn.** Régen történt, hogy Poppa Nikolae és Zsikerán Flóra szabadhelyi lakosok összekülönböztek. A nézeteltérésnek

verekedés lett a vége, melyben Zsikerán súlyosan megsérült. A favillával okozott sérülés 50 nap alatt gyógyult. A törvényszék tegnap tartotta meg ez ügyben a vegtárgyalást, melyen Poppa Nikolae súlyos testi sérítés vétségéért 6 havi börtönrre ítéltetett.

VEGYESEK.

— **Kilencz forintért.** Nagy-Kikindán mérész dologra vállalkozott a minap egy cse-repeslegény. A gőzmalom magas kéményén elromlott a villámhárító s meg kellett igazítani. A cse-repes a vezeték vaslécezein mászott föl a hatvan méteres kémény tetőjére. Fölérve, ráerősítette a derekára kötött villámhárítót, aztán leszállott a magasból, de utközben kijavította még a vezetéket is. Ezért a nyaktörő munkáért mindössze kilencz forintot alkudott ki.

— **Szerencsétlenség cséplés közben.** Zombán cséplés közben a gép az ugynevezett „etető”-nek kezét véletlenül bekapta és leszakította. A szerencsétlenül járt etető már 8 év óta volt a gépnél ily minőségben alkalmazva s ez alatt munkáját mindig közmegelegedéssel végezte. A szegény ember 6 gyermeke most a jó emberek könyörületére szorult.

— **Az állatok védelmére.** Bernből jelenti egy távirat, hogy a szövetségi irodában 71.246 ember írta alá a kérvényt, amely azt kívánja: igitassák bele a szövetségi alkotmányba azt a törvényt, hogy előzetes elküldetés nélkül semmiféle állatot sem szabad levágni. A kérvény a zsidó sakterek állatkinzó szokását akarja megszüntetni. A dologban most már népszavazás lesz.

Utolsó posta.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása. —

— szeptember 1.

Czorda Bódog busujja.

Az igazságügyi miniszteriumban ma délelőtt 11 órakor bucsuzott el Czorda Bódog államtitkár a tisztviselői kartól, amely ez alkalomra nagy számmal gyült össze. A távozó államtitkárhoz a tisztviselői kar nevében dr. László Zsigmond miniszteri tanácsos intézett meleg hangon tartott üdvözlőbeszédet, a melyre Czorda Bódog meghatottan válaszolt, kiemelve, hogy továbbra is az igazságügy szolgálatában marad és így nem szűnik meg teljesen a kapocs azokkal, akikkel eddig együtt működött.

Érdemkereszt.

A király Zechmeister Antal pozsonyi borkereskedőnek és pezsgőgyárosnak, közhasznú működése elismerésül, a koronás aranyéremkeresztet adományozta.

Táviratok.

Gyilkosság féltékenységből.

Budapest, szeptember 1. (Saj. tud. táv.) Alsó-Saágh községben Erdődy Károly gróf ismert sportsmann verseny lovainak kitűnő idomítója John Carp agyonlőtte féltékenységből 22 éves ifjú szép feleségét, született Marie Annie Wrightet, kivel csak június 18-án kelt egybe Bécsben.

Difteritis.

Szeged, szeptember 1. (Saj. tud. táv.) Az alsó városrészen, a gyermekek közt a difteritisz nagyobb mérvben fellépet; többnyire halálos kimenettel. A Polgármester emiatt az ovodákban és iskolákban az előadások megkezdését két hétig elhalasztotta.

Czigánybosszu.

Debreczen, szept. 1. (Saj. tud. táv.) Cségen, Kánalás Miklós cigányt, a vele vadházasságban élő asszony, mikor aludt, felforralt vízzel fejtől végig öntötte. Kánalás istenyü égési sebekekkel a

debreczeni kórházba hozták, hol aznap meghalt, a bűnös asszonyt elfogták.

A kolera.

Berlin, szept. 1. (Saját tud. táv.) Az éjjel ismét több gyanus koleraeset történt, halálozást azonban nem jelentettek.

Hamburg, szept. 1. (Saj. tud. táv.) A halandóságban némi csökkenés észlelhető. A lakosság rendkívül deprimálva van. Az üzlet teljesen pang.

Hamburg, szeptember 1. (Saj. tud. táv.) A kolera örvendetiesen csökkenést mutat Augusztus 31-én 357 megbetegedés és 161 haláleset; 31-én déltől máig 311 megbetegedés és 162 haláleset fordult elő. Eddig összesen 2969 megbetegedést és 1148 halálesetet jelentettek be.

Caprivi és Schelling lemondása.

Berlin, szeptember 1. (Saj. tud. táv.) Jól értesült körökben hírlik, hogy Schelling igazságügyminiszter nem soká le fog mondani. Epügy Caprivi birodalmi kancellár lemondása is csak el van halasztva.

Vasuti szerencsétlenség.

Bukarest, szeptember 1. (Saj. tud. táv.) Kedden éjjel a Sinaiból jövő vasuti vonat, összeütközött a Ploestiből jövő vonattal, mely az állomáson állott. A ma érkezett hírek szerint a vonat kísérő személyzet két tagja életét veszítette. Hatan súlyosan megsebesültek. Két gőzmozdony és öt kocszi melynek egyike fegyverekkel volt megrakva, összezúzódott. A kárt 200,000 frtra becsülik.

Szociálisták tüntetése.

Lissabon, szept. 1. (Saj. tud. táv.) A lakosság foglalkozás nélküli része körében egyre erősödik a forrongás. A szociálisták tömeges tüntetéseket szerveznek, melyeknek célja: államköltségen való foglalkoztatást követelni a munkások számára.

Sztrájkoló munkások.

Genua, szeptember 1. (Saj. tud. táv.) Tegnapi óta Sznesnajekon kétezer rakodó munkás sztrájkol. Rendzavarás eddigelé nem történt, ugyan a rendőrségnek mégis aggodalmái vannak, hogy a sztrájkolók megfogják zavarni az ünnepélyeket, melyek a királyi pár jelenlétében tartatni fognak. A lapok békés kiegyenlítést javasolnak.

Közzgazdaság.

— **Czukorgyárak Ausztria-Magyarországban.** Még alig négy évtized előtt csak 100 gyár volt a monarchiában, ma pedig 280 gyár van üzemben. De a czukorgyáripár nagyermű fejlődésében tulajdonképp nem is annyira a gyárak szaporodásának, mint a feldolgozott répa mennyiségének volt döntő szerepe. Az a száz gyár, mely 1850—51-ben létezett mindössze 2.747.179 métermázsát dolgozott fel, vagyis átlag egy-egy gyár 27,472 mmt; 1889—90-ben pedig a 228 gyár 63 millió 282,588 mm. répat vagyis gyáronként átlag 277,555 métermázsát dolgozott fel. Ez valóban óriási gyarapodás. Ez természetesen csak úgy volt elérhető, hogy a gyárak technikai berendezése is óriási mértékben tökéletesedett. Az 1889—90. évben czukorgyár volt Ausztriában 211 Csehországban 144, Morvaországban 53, Sziléziában 10, Alsó-Ausztriában 3, Galiziában 1, Magyarországban pedig 17. Az említett évben az osztrák czukorgyárak az előző évhez képest 2-vel csökkent, a magyaroké 4-gyel szaporodott. Finomítottgyár volt Ausztriában 12 (hárommal kevesebb, mint az előző évben), Magyarországon pedig — egy.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a szegények háza felépítésével kapcsolatos munkáknak külön-külön való elvállalása iránt f. évi szeptember hó 5-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár:

1. a kőmives munkára nézve 16707 frt 17 kr.
2. az ácsmunkára nézve 3574 frt 63 kr.
3. az asztalos munkára nézve 3168 frt 12 kr.
4. a kőfaragó munkára nézve 556 frt 20 kr.
5. a lakatos munkára nézve 2058 frt 22 kr.
6. a cement munkára nézve 777 frt 55 kr.
7. a bádogos munkára nézve 639 frt 44 kr.
8. a mázoló munkára nézve 339 frt 10 kr.
9. az üveges munkára nézve 345 frt 93 kr.
10. vaskemenczék szállítására nézve 530 frt — kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek, a költségvetés és tervek a gazdasági tanácsnok úrnál és Jiraszek Lajos műépítész úrnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1892. évi augusztus hó 22-én tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső
aljegyző.

103791 | 92. sz.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a szombathelyi műhelyében szükségelt 1 drb 100 indicált lóerejű gőzgép, 2 drb 12° m² fűtőfelülettel bíró és Donneley-féle tüzelési rendszerrel ellátott csöves gőzkazán, 1 drb 5000 liter köbtartalmu előmelegítő, egy drb 3500—4000 liter óránkénti teljesítményre szerkesztett Worthington-féle gőzszivattyú a gőzgép és gőzkazánokhoz szükséges gőz és tápcsövek, a két részből álló és összesen 157 m. hosszú transzmisszióhoz szükséges alkatrészek szállítása, a helyszínén való felszerelése és üzemképes állapotba való helyezése, valamint a gőzgép, előmelegítő, szivattyú alapozási és a kazánok befalazási munkáinak létesítése iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlattételre szükséges műszaki leírások, az általános feltételek, az ajánlati minta, valamint a szállítandó gép felszereléseket általános elrendezését előtűntető vázlatrajz ezen hirdetmény megjelenésének napjától kezdve az ajánlatok benyújtására alább kitűzött napig, naponta a hivatalos órák alatt a magyar kir. államvasutak gépszerkezési szakosztályánál (Andrássy-ut 75. sz. III. emelet) betekintheők, illetőleg ajánlatot tenni szándékozók által a magy. kir. államvasutak nyomtatványtáránál beszerezhetők vagy kívánatra az ezekért járó díj (85 kr.) előzetes beküldése mellett posta útján megküldetnek. Az ajánlatok lepecsételve ivenként 50 kros bélyeggel, valamint «Ajánlat a 103791 | 92. számhoz» felírással ellátva, legkésőbbben f. é. szeptember hó 15-ig déli 12 óráig a m. kir. államvasutak gépszerkezési szakosztályánál benyújtandók. Az ajánlatok a műszaki leírásban foglalt összes gépekre és alkatrészekre, vagy pedig azok csak egyes csoportjaira vonatkozhatnak. — Ajánlattételre a rendelkezésre bocsátandó ajánlati minta használandó. Az ajánlatban kiteendők:

1. A m. kir. államvasutak Szombathely állomására vám és bérmentve szállítandó, szombathelyi műhelyben felszerelendő és üzemképes állapotban átadandó gépek és alkatrészek darabonkénti, illetőleg 100 kilogrammkénti egységárai oszt. ért. forintokban. — Megjegyzetetik, hogy sem a szereléshez szükséges szerszámoknak Budapestről, vagy a m. kir. államvasutak más állomásairól a rendeltetési helyig való elszállítására szállítási díjkezdve sem pedig a szereléshez kiküldendő munkások, műszaki egyének és művezetők részére szabad utazás nem fog engedélyeztetni. A szereléshez szükséges segédeszközök u. m. állványok, deszkák, kötelek, emelők stb. valamint a nehéz tárgyak emelésére szükséges napszamosok, szállítóknak a m. á. v. igazgatósága által díjtalanul fognak rendelkezésre bocsátatni.

2) A megrendelés kézbesítési napjától számítandó legközelebb szállítási határidő, mely alatt szállító az ajánlott gépeket és alkatrészeket szállítani, a helyszínén felszerelni és üzemképes állapotban átadni szándékozik. Figyelemztetjük az ajánlattevőket, hogy a szállítási véghatáridőnek megállapításánál tekintettel legyenek azon időre is, mely a tárgyaknak Szombathelyre való szállítására szükséges, mert az ez által esetleg beálló határidő túllépése, késedelemnek fognak tekintetni.

A magy. kir. államvasutak által elfogadott szállítási határidőnek be nem tartásáért szállító által a következő pénzbírság lesz fizetendő. A gőzgép után naponta 10 frt. egy gőzkazán után 15 frt, a gőzszivattyú után 2 frt. az előmelegítő 1 frt, a gőz és tápcsövek 5 frt, a transzmissió 15 frt. Azon esetben, ha egy szállító több tárgy szállításával lesz megbízva, a bírság külön-külön minden tárgy után lesz fizetendő.

3) A súly szerint fizetendő alkatrészek pontos súlyai. Az ajánlattevők által ajánlott és a magy. kir. államvasutak igazgatósága által elfogadott súlyokra nézve, úgy fel mint lefelé csak 5 % eltérés fog engedélyeztetni. Ezen megengedett határok között a kifizetés alapjául a tényleges súly vétetik számításba.

Öt % -nál nagyobb eltérés esetén (ugy fel mint lefelé) az illető tárgyak átvétele megtagadható. Ha azonban a magy. kir. államvasutak igazgatósága azok átvételét elhatározná, akkor az öt % -nál nagyobb súly többlet nem fizetetik, az 5 % -nál kisebb súlylyal szállított alkatrészeknél pedig a fizetés alapjául a tényleges súly vétetik számításba. A darabonként fizetendő tárgyak súlyai az ajánlatban kitéendők.

Megjegyzük, hogy az ajánlatokban kitüntetett súlyoktól 5 % -nál nagyobb eltérések, úgy fel mint lefelé szállító által igazolandók, illetőleg kimutatandók azon okok a melyeknél fogva az eltérések beállottak. Ezen okok alapján a tárgyak átvétele visszautasítása iránt a m. á. v. igazgatóságának egyoldalu megítélése szerint káros befolyással lehet, jogában áll a m. á. v. igazgatóságának a gép átvételét megtagadni, Midőn azonban ezen súlykevesebbet a gép szilárdságára a m. á. v. igazgatóságának egyoldalu megítélése szerint káros befolyással nem bír, és a gép átvételük a m. á. v. igazgatósága az 5 % -nál nagyobb súlyhiányának megfelelő értékét a szállító érdemességéből levonni jogosítva van. A levonás azon nyers anyag egységei alapján fog megállapíttatni, mely anyagból a gép tulajdoni része áll.

4) Ajánlattevők ajánlataikban kinyilatkoztatni tartoznak, hogy az ajánlott gőzgép indicált ló erőnként és óránként hány kgr. gőzt fogyaszt, továbbá a gőz kazánokon fűtőfelületenként rendes, nem megerőltetett üzem mellett 45 szerez elpárologtatási képességgel bíró akna szénrel való tüzeléssel hány kgr. gőzt termel, végre pedig, hogy az ajánlott teljesítményekért szavatosságot vállalnak.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának azt a jogot, hogy ha a megajándított próbák az ajánlott teljesítményeket nem igazolják, a meg nem felelő gépek beszerzése értékét a meg nem felelés mérvéhez képest lezállítsa.

5) Az ajánlatokhoz csatolandók az ajánlott gépek, kazánok és egyéb alkatrészek oly részletesen méretezett rajzai, hogy azokból az egyes szerkezetek pontosan megíthetők legyenek. Az ajánlatokkal betérjesztett ajánlati rajzok, ajánlat tevőknek vissza nem fognak adni. A szállításokkal a gőzgép, a gőzkazánok az előmelegítő és transzmissió összes részlet rajzai is másolatban lesznek a magy. kir. államvasutak igazgatóságának átadandók. Bánatpénz fejében az ajánlott összegek 5 százaléka vagy készpénzben vagy pedig állami letétekre alkalmas érték papirokban az ajánlatok fent jelzett benyújtási határideje előtti napon déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál leteendő. A szállítás oda itélése után, az oda itélés napjától számított négy héten belül a figyelembe nem vett ajánlattevők bánatpénze vissza adatik, a szállítással megbízott ajánlattevők bánatpénze pedig a szállítandó tárgyak ajánlati értékének 5 százaléka szállítatik le, a felesleg pedig szintén visszaadatik. A gőzgép a gőzkazánok és a többi alkatrészek a magy. kir. államvasutak szombathelyi műhelyébe való beérkezés, felszerelés és üzemképes állapotba való helyezés és az előirt teljesítményre s a helyes működésre nézve jó eredményre a m. kir. államvasutak költségére megtartott kipróbáltatás után azonnal ideiglenesen fognak átvételni, és az azokután kijáró kereseti összeg az ideiglenes átvétel napjától szá-

mitott négy héten belül a m. kir. államvasutak főpénztáránál fog kifizettetni. A kifizetendő kereseti összegek egy pro mille a magy. kir. államvasutak nyugdíjra nem jogosított alkalmazottjai külön segély alapja javára a magy. kir. államvasutak főpénztáránál le fog vonatni és visszatartatni. Szállító a szállított gépek, kazánok és egyéb alkatrészek szerkezetének helyeségeért és teljesen megbízható működéséért a kifogástalan kiviteleért, valamint a felhasznált anyagok jó minőségeért az ideiglenes átvételtől számított egy évi jótállást tartozik elvállalni.

Ezen jótállási kötelezettség biztosítása a letett bánatpénz a kereseti összeg folyósítása alkalmával annak 10 százaléka részére egyszázad ki. A biztosítéki összeg a jótállás letelte után négy héten belül fog visszafizettetni, mindenkor anynyiban, a mennyiben szállító a jótállási kötelezettség alól feloldottnak lesz tekinthető. Szállító beleegyezni tartozik, hogy a m. kir. államvasutak igazgatósága a megrendelt pépek és alkatrészek gyártását, szállító gyárában saját közegei által ellenőriztethesse,

Per esetére aláveti magát ajánlattevő a budapesti VI. ker. kir. járásbíróóság illetékességének. Az ügylettel járó bélyegilleték költségeket az illető viseli; az illeték az 1881. évi 26. t.-cz. 10. §-ában meghatározott módon rovatik le. A m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának azon jogot, hogy tekintet nélkül az ajánlott árakra, a szállítással ajánlattevőket, az általuk ajánlott összes tárgyra, vagy csak azok egy részére bizhassa meg, vagy ajánlatot nem tett más czegeket megbizhasson, végre pedig a szállítástól egészen eltekinthessen.

Az előirt feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek nem a kitűzött határidőre érkeztek be vagy távirati uton, vagy élőszóval tétettek, végre pedig olyanok, a melyekhez az előirt bánatpénz be nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1892. évi július hó.

Az igazgatóság.

17120 | III szám.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A petrozsény-livazény-lupényi helyi érdekű vasut Lupény, Vulkán, Alsó Barbatény összes forgalomra és Livazény személy és podgyász forgalomra berendezett állomással f. é. július hó 27-én a közforgalomra megnyitott.

Arad, 1892. augusztus hó 19-én.

Az üzletvezetőség.

36613 | II. szám.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

Az Érsekújvár állomáson létesítendő áru-raktár, két gabonaszin és egy marharakodó előállításához szükséges ács, lakatos, bádogos és mázoló munkák biztosítására nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó tájékoztató adatok, valamint a munkák végrehajtását szabályozó részletes feltételek az alulírott üzletvezetőség pályafentartási osztályának hivatalos helyiségében (Teréz-körút 62 sz. I. emelet) a rendes hivatalos órák alatt — esetleg az érsekújvári vagy a pozsonyi osztálymérnökségnél — megszereshetők s ez alkalommal a tervek is megtekinthetők.

Jogérvényesen kiállított és kellőleg bélyegzett ajánlatok legkésőbbben f. évi szeptember hó 2-án déli 12 óráig nyújtandók be általános osztályunk vezetőjénél (Teréz-körút 62 sz. I. emelet 6. ajtószám) ezen cím alatt: «Ajánlat az Érsekújvári állomáson létesítendő áru-raktár, gabonaszin és marharakodó létesítése körüli munkák elvállalására.

Bánatpénz fejében legkésőbbben f. évi szeptember hó 1-én 12 óráig 1000 frt (egy ezer forint) készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a dunabalparti üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál (Teréz-körút 62 sz.) lefizetendő. Az értékpapírok a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett árfolyam szerinti, és névértékét meg nem haladó értékben fogadhatnak el. A letett bánatpénzről kiállított letéti jegy vagy bármennyű egyéb érték az ajánlathoz nem csatolandó. Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak fentartjuk.

Budapest, 1892. augusztus hó.

Az üzletvezetőség.

Őszi időnyre legközelebb nagy választékban érkezendő újdonságainkra melyeknek egy része már megérkezett van szerencsénk a n. é. közönség b. figyelmét felhívni.

Főnökünk, ki e célból külföldre utazott, a legújabb modellek után fogja azokat beszerezni és kellő munkaerő fölött rendelkezvén, azon helyzetben vagyunk, hogy nálunk vásárolt kelméből egy csinos utcai ruha elkészítését 6 frttól, pongyoláét 2 frt 50 krtól kezdve vállalhatjuk.

Kiváló tisztelettel

ROSENBLÜH H. és TÁRSA
Arad, Szabadság-tér.

Iskolás tanulók teljes ellátásra

elfogadtatnak előnyös feltételek mellett egy előkelő izraelita családnál.
Bővebb értesítés uyerhető **Szombati M.-nél [Arad, Deák Ferencz-utca I. sz. (Vass szálloda.)**

634 | 892. áll. szhoz.

662 3-3

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Az aradvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal területén levő debreczen-fehértemplomi és kis-zombor-aradi állami közutakon 1893., 1894., 1895., 1896., 1897. és 1898. években eszaki közlekedő kavics-szállítás biztosítása végett a f. 1892-ik évi szeptember hó 28-án a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium és a fentnevezett államépítészeti hivatal helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás tartatik.

Felhivatnak ennőifogva a vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium segédhivatalainak igazgatójához, vagy a fentemlített államépítészeti hivatalhoz címezve, legkésőbb a kitűzött tárgyalási nap délelőtti 10 órájáig nyujtsák be. A később beérkezett ajánlatok, valamint általában a bármikor beérkezett táviratok és utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok öt pecséttel zárt borítékba a czímzésen felül világosan kiirandó az államépítészeti hivatal és azon állami közut neve, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok az államépítészeti hivatalban átvehető ajánlati és felosztási kimutatási minta szerint teendők meg.

Azon esetben, ha ajánlattevő a kereskedelemügyi miniszter ur 6 Nagyméltósága által elfogadott s az államépítészeti hivatalnál kitett kómintától eltérő kőanyagot kívánna szállítani, — ennek, saját pecsétjével ellátott két mintáját ajánlatához mellékelni, s egyuttal a felosztási kimutatás 7. rovatában a termelési helyet is megjelölni tartozik.

Az árak a kereskedelemügyi miniszter 6 nagyméltósága által elfogadott s az államépítészeti hivatalnál kitett mintával azonos vagy bár attól eltérő, de legalább is oly minőségű anyagra kell vonatkoznia.

A benyújtott ajánlatok vissza nem vonhatók, s mindegyik ajánlattevő ajánlatának beadásától számított nyolcz hétig kötelezettségben marad.

Az államépítészeti hivatal területén átvenülő minden egyes állami közuti vonalra külön ajánlat nyujtandó be.

Az állami közutaknak csupán egyes részeire tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Úgy az ajánlat, mint a hozzá mellékelte felosztási kimutatás, szabályszerű bélyeggel látandó el és mindkettő az ajánlattevő által aláírandó.

A bánatpénznek az állampénztárba vagy adóhivatalba történt befizetését igazoló nyugta az ajánlatához csatolandó.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitett mennyiség után az ajánlott árak összegének 5%-át kell kitennie.

Készpénz vagy értékpapír az ajánlatához nem melléklendő,

Azoknak az ajánlattevőknek, kiknek ajánlata el nem fogadtatott, bánatpénze az árlejtés eredménye feletti határozathozatal után fog kiadni, illetve az intézkedés a kiadás iránt megtétetni.

A tett ajánlat vállalkozót azonnal, a kincstárt azonban csak azon naptól fogva kötelezi, melyen azt kereskedelemügyi miniszter ur 6 nagyméltósága elfogadja.

A szállítási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta s ennek mellékletét képező felosztási kimutatás és kóminták az államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban átvehetők, illetve megtekinthetők.

Kelt Aradon, 1892 évi augusztus 27-én.

Az aradvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal.

Pálfy József,
kir. főmérnök.

107662. szám.

M. kir. államvasutak.

113557 szám.

M. kir. államvasutak

Hirdetmény.

Közírré tesszük, hogy kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 6 nagyméltóságának folyó évi augusztus hó 5-én 50418. sz. a kelt magas engedélye alapján, a f. évi gabonakivitel idejére továbbá intézkedésig, az összes befuvarozott gabona- és lisztküldemények közül a Fiuméba, Svájcba és Bajorországba rendelteteket első sorban, a más külföldi állomásokra rendelteteket pedig másod sorban, soron kívül fogjuk elszállítani.

Budapest, 1892. évi aug. hó 10-én.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

(Kőbánya állomás törlése a helyi árudíjzabás (II rész) XX. kivételes díjzabásából.)

A m. kir. államvasutak helyi árudíjzabásának (II. rész) 82 lapján vas és aczél vas és aczél áru szállítására nézve foglalt XX. kivételes díjzabás szövegének 3-ik sorában Kőbánya állomás neve folyó évi október hó 1-én kezdődő hatálylyal töröltetik.

Budapest, 1892. augusztus hóban.

Az igazgatóság.

♦ Alapított 1850-ben. ♦

KRISPIN JÓZSEF

zongora raktára

Arad, Deák Ferencz-utca 28. sz., saját házában.

Az 1850. év óta Aradon fennálló zongora-raktáramban nagy választék áll készletben vas-szerkezetű

új és átjatszott zongorákból

a t. cz. vevő közönség rendelkezésére, **300 frt vételártól felfelé,** mely vételári összeg megegyezés szerint

részletfizetéssel

is kiegyenlíthető.

Hogy mily megbízható gyárakból való s mily kitűnően készített, tartós hangszerekkel szolgálók, hivatkozom a nagyszámu t. cz. vevőimre, kik a fentjelzett idő óta tolem zongorát vásároltak.

Hangjegykereskedésem,

ugyszintén a legújabb művekkel ellátott

kölcsönkönyvtáram

(olvasási-díj havonta 80 kr.) **Andrássy-tér, a zárda-épületben** a t. cz. közönség rendelkezésére áll.

Zongora hangolások és javítások úgy helyben mint vidéken a legpontosabban teljesítetnek.

♦ Alapított 1850-ben. ♦

Nyomtatott az „Aradi nyomdatársaság” könyvnyomdájában